

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# **Neúčinnost lze vyslovit i při doručení písemnosti od soudu nikoliv fikcí, ačkoliv adresát stvrdil doručení písemnosti do vlastních rukou**

I v případě, že soudní písemnost byla adresátu doručena přímo do vlastních rukou, není vyloučeno, vyložil Nejvyšší soud ČR v usnesení spis. zn. 20 Cdo 2290/2018, ze dne 1. 8. 2018, že soud k návrhu adresáta rozhodne o neúčinnosti doručení této písemnosti, jestliže se adresát s písemností nemohl z omluvitelného důvodu seznámit.

Rozhodnutí soudu bylo adresátovi (povinnému) i jeho manželce doručeno předáním poštovním doručovatelem do vlastních rukou oproti jejich podpisu v místě jejich bydliště. Příslušný návrh, jímž se následně domáhali určení neúčinnosti doručení předmětného rozhodnutí, zamítl soud prvního stupně i odvolací soud. Soud prvního stupně konstatoval, že institut neúčinnosti doručení dopadá na případy, kdy k doručení došlo tzv. fikcí doručení, z důvodu odstranění její přílišné tvrdosti a v případě existence omluvitelného důvodu; v projednávané věci však k doručení fikcí nedošlo, proto nelze ani vyslovit neúčinnost doručení předmětného rozhodnutí. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že v projednávané věci nelze vyslovit neúčinnost předmětného usnesení, neboť toto rozhodnutí bylo odvolatelům doručeno přímo do vlastních rukou.

## **Právní úprava**

Podle ust. § 50d odst. 1 občanského soudního řádu (o. s. ř.) na návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu. Podle ust. § 50d odst. 2 o. s. ř. omluvitelným důvodem podle (ve smyslu ust. § 50d odst. 1 o.s.ř.) nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje, skutečnost, že v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje.

## **Účel právní úpravy**

Účelem institutu tzv. relativní (naříkatelné) neúčinnosti doručení podle ust. § 50d o. s. ř. je zabránit nepřiměřené tvrdosti, kterou by účastníku (adresátu) mohlo přinést doručení soudní písemnosti pro případ, že se adresát s doručovanou písemností neseznámil z omluvitelného důvodu. Možnost adresáta seznámit se s doručovanou písemností nelze ztotožňovat se samotným doručením písemnosti, protože z ustanovení § 50d odst. 1 o. s. ř. je zjevné, že zákon mezi těmito pojmy rozlišuje. K seznámení se adresáta se zásilkou proto nedojde již doručením písemnosti, ale tím, že adresát po doručení písemnosti aktivně koná tak, aby zjistil obsah doručované písemnosti; k tomu je třeba, aby adresát byl této poznávací činnosti reálně schopen. Z uvedeného tedy vyplývá, že i v případě, že soudní písemnost byla adresátu doručena přímo do vlastních rukou, není vyloučeno, že soud k

návrhu adresáta rozhodne o neúčinnosti doručení této písemnosti, jestliže se adresát s písemností nemohl z omluvitelného důvodu seznámit.

Při úvaze, zda je na místě využít institutu relativní neúčinnosti doručení podle ust. § 50d odst. 1 o. s. ř., je namístě rozlišovat dlouhodobou a krátkodobou neschopností adresáta seznámit se s doručovanou písemností. Dlouhodobá neschopnost adresáta seznámit se s doručovanou písemností zpravidla nastává v souvislosti s celkovou nezpůsobilostí adresáta samostatně jednat před soudem. Za takových okolností je na místě uzavřít, že písemnost nebyla řádně doručena proto, že soud s účastníkem nejednal prostřednictvím opatrovníka, jenž mu měl být ustanoven podle ust. § 29 odst. 3 o. s. ř. V těchto případech nastává tzv. absolutní neúčinnost doručení bez toho, aby bylo na místě rozhodnout podle ust. § 50d o. s. ř. Naopak je-li neschopnost účastníka seznámit se s doručovanou písemností jen krátkodobá (například následkem přechodně zhoršeného zdravotního stavu), je na místě vyslovit relativní neúčinnost doručované písemnosti ve smyslu ust. § 50d o. s. ř. Je však na adresátu, aby on sám doložil tuto přechodnou a pro něj nepřeklenutelnou indispozici.

## Řešení

V projednávané věci bylo z hlediska skutkového stavu zjištěno, že předmětné rozhodnutí bylo povinnému poštovním doručovatelem doručeno do vlastních rukou oproti jeho podpisu dne 11. 5. 2017, do místa jeho bydliště. Odvolací soud dovodil, že v projednávané věci nemůže být vyslovena neúčinnost doručení předmětného rozhodnutí, neboť ji lze vyslovit pouze v případě náhradního doručení ve smyslu ust. § 49 odst. 4 o. s. ř. či § 50 odst. 1 o. s. ř., aniž by se zabýval otázkou, zda v projednávané věci nebyl dán omluvitelný důvod pro vyslovení neúčinnosti doručení předmětného rozhodnutí. Nejvyšší soud ČR v usnesení spis. zn. 20 Cdo 2290/2018, ze dne 1. 8. 2018, uzavřel, že namítá-li povinný (který tuto námitku vznesl i před odvolacím soudem), že doručovanou písemnost sice převzal, avšak s ohledem na svůj zdravotní stav nebyl přechodně schopen se s ní seznámit, je třeba se touto námitkou zabývat a zjistit, zda není dán omluvitelný důvod pro vyslovení neúčinnosti doručení ve smyslu ust. § 50d o. s. ř. i v případě, že písemnost byla povinným prokazatelně převzata. (Závěr odvolacího soudu, že není dán důvod pro vyslovení neúčinnosti doručení předmětného rozhodnutí, tedy vychází s nesprávného výkladu ust. § 50d odst. 1 o. s. ř., a proto je i předčasný. A tak NS ČR zrušil předchozí rozhodnutí odvolacího soudu i soudu prvního stupně.)

## Pro praxi polojasno

Z rozhodnutí NS není zřejmá povaha zdravotního omezení adresáta – konkrétní diagnóza (a ani jinak se na internetu nepodařilo autorovi příspěvku ji zjistit), aby bylo možno upřesnit resp. pro praxi napovědět, v jakých případech a při jakých zdravotních indispozicích přichází aplikace uvedeného judikátu v úvahu.



**Richard W. Fetter,**

autor je právníkem specializujícím se na občanské a pracovní právo

## Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)